

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

ТЕМА: ОБОРОТНІ ЗАСОБИ ПІДПРИЄМСТВА

Мета: навчитися розраховувати показники використання оборотних засобів підприємства за наступними групами:

- розрахунок нормативів запасів на підприємстві;
- показники ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства;
- показники оборотності оборотних коштів підприємства.

Оснащення:

- 1) методичні вказівки щодо виконання практичного завдання;
- 2) варіанти вихідних даних до виконання практичної роботи. Варіант роботи обирається за обліковим номером студента за журналом;
- 3) задачі для розв'язання за варіантами.

План проведення практичного заняття:

- ознайомлення студентів із темою практичної роботи;
- виконання практичної роботи;
- розв'язання задач за варіантами.

Питання для вхідного контролю знань студентів:

1. Визначте поняття та склад оборотних засобів підприємства;
2. Дайте визначення нормування оборотних засобів та визначте, які оборотні засоби нормуються;
3. Дайте визначення виробничому запасу та порядок його розрахунку;
4. Перелічіть показники оборотності оборотних засобів на підприємстві;
5. Дайте визначення основним шляхам покращання оборотності оборотних засобів на підприємствах України.

Домашнє завдання:

- 1) розглянути приклади розв'язання задач на визначення запасів на підприємстві за підручником „Економіка підприємства” П.С. Харіва (ст. 78-79);
- 2) розв'язати задачі № 1, 2, 3, 4 за підручником „Економіка підприємства” П.С. Харіва (ст. 80-81).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Показники нормування оборотних засобів:

– *виробничий запас* сировини та матеріалів визначається як сума наступних запасів:

- 1) підготовчий запас (Зп) - створюється на період часу, необхідний для прийняття, складування і підготовки матеріальних ресурсів для виробничого використання.

$$Зп = Д * Т_{пр} , \quad (2.1.)$$

де Д – потреба в сировині та матеріалах, кг або грн.;

Т_{пр} – час прийняття, сортування і складування матеріальних ресурсів для виробничого використання, дн.

Підготовчий запас звичайно не перевищує 2 дн.

- 2) транспортний запас (Зтр) – потрібен для покриття потреби підприємства у матеріальних ресурсах на період їх транспортування від постачальника до складів підприємства.

$$З_{тр} = Д * Т_{тр} , \quad (2.2.)$$

Т_{тр} – час, необхідний для транспортування матеріальних ресурсів від постачальника на підприємство, дн.

- 3) технологічний запас (Зтех) - потрібен у випадку, коли сировина або матеріали підлягають передвиробничій підготовці відповідно до технології

$$З_{тех} = Д * Т_{тех} , \quad (2.3.)$$

Т_{тех} - час, необхідний для технологічної обробки матеріалів відповідно до технології, дн.

- 4) поточний запас (Зтек) - створюється для забезпечення потреб виробництва в сировині й матеріалах між двома черговими постачаннями. Його розраховують як половину середнього інтервалу між постачаннями визначених видів оборотних коштів (наприклад, якщо умовами договору передбачені постачання раз на місяць, то поточний запас повинний покривати потребу підприємства в даному матеріалі на 15 днів роботи).

$$З_{тек} = \frac{Д * Т_{пост}}{2} , \quad (2.4.)$$

Тпост - інтервал між черговими постачаннями, дн.

- 5) страховий або мінімальний запас (Зстр) - потрібен для забезпечення нормального процесу виробництва при порушенні термінів постачання. Він повинен бути більше при використанні підприємством унікальних матеріалів або якщо підприємство знаходиться далеко від транспортних шляхів.

$$З_{стр} = Д * Т_{стр}, \quad (2.5.)$$

Тстр - час, необхідний для термінового оформлення замовлення і доставки матеріалів від виробника на підприємство, дн.

- *запас готової продукції* на складах підприємства визначається за наступною формулою:

$$З_{гп} = q_{гп} \cdot (T_{ск} + T_{оф}) \quad (2.6.)$$

де $q_{гп}$ - середньоденний випуск товарної продукції по заводській вартості;

$T_{ск}$ - час перебування товарної продукції на складі;

$T_{оф}$ - час оформлення транспортних розрахункових документів на відправлення продукції.

- *запас незавершеного виробництва* на підприємстві визначається за наступною формулою:

$$З_{нп} = q_{п} \cdot t_{вц} \cdot K_{нз} \quad (2.7.)$$

де $q_{п}$ - середньоденний випуск продукції по заводській собівартості;

$t_{вц}$ - тривалість виробничого циклу;

$K_{нз}$ - коефіцієнт готовності виробу (наростання витрат незавершеного виробництва).

Коефіцієнт наростання витрат (завантаження) ($K_{нз}$), відбиває ступінь готовності виробу на будь-який розглянутий період часу. Для визначення коефіцієнта наростання витрат використовуються два способи:

$$1) K_{нз} = C_{пц} + \frac{0,5 \cdot C_{рц}}{C_{в}} \quad (2.8.)$$

де $C_{пц}$ - одноразові витрати на початку виробничого циклу (% до суми витрат на виробництво);

$C_{рц}$ - інші витрати на виробництво даного виробу (% до цієї суми).

$$2) K_{H3} = \frac{C_{H3}}{C} \quad (2.9.)$$

де C_{H3} - середньозважена собівартість незавершеного виробництва;
 C - собівартість виробу.

Показники **ефективності використання матеріальних ресурсів:**

1) матеріалоемність (M_H)

$$M_H = \frac{\text{загальна сума матеріальних витрат}}{\text{об'єм товарної продукції в натуральному або вартісному вимірі}}, \quad (2.10.)$$

2) матеріаловіддача (M_B)

$$M_B = \frac{\text{об'єм товарної продукції в натуральному або вартісному вимірі}}{\text{загальна сума матеріальних витрат}}, \quad (2.11.)$$

3) відносна економія матеріальних витрат (E_M)

$$E_M = M_\phi \cdot K_N - M_{ПЛ}, \quad (2.12.)$$

де M_ϕ та $M_{ПЛ}$ – сума матеріальних витрат за планом та фактом відповідно, грн.;

K_N – зміна обсягу випуску продукції, яка знаходиться як відношення фактичного обсягу виробництва до планового.

4) рентабельність оборотних засобів (P_M)

$$P_M = \frac{\text{прибуток підприємства}}{\text{загальна сума матеріальних витрат}}, \quad (2.13.)$$

Показники **оборотності оборотних засобів:**

1) коефіцієнт обертання оборотних засобів (K_O)

$$K_O = \frac{\text{обсяг реалізованої продукції в грошовому вимірі}}{\text{середньорічна вартість оборотних засобів}}, \quad (2.14.)$$

2) тривалість оборту оборотних засобів (T)

$$T = \frac{\text{середньорічна вартість оборотних засобів} \cdot \text{тривалість аналізованого періоду}}{\text{обсяг реалізованої продукції в грошовому вимірі}}, \quad (2.15.)$$

Взаємозв'язок тривалості оборту оборотних засобів та коефіцієнту обертання:

$$T = \frac{\text{тривалість аналізованого періоду}}{K_O}, \quad (2.16.)$$

3) висвободження частини оборотних засобів через прискорення обертання:

$$\text{абсолютне висвободження: } \Delta OC_{ABC} = \frac{Q_{ПЛ}}{K_O^{ПЛ}} - \frac{Q_{\Phi}}{K_O^{\Phi}}, \quad (2.17.)$$

$$\text{відносне висвободження: } \Delta OC_{ВД} = \frac{Q_{\Phi}}{t_{\Phi}} (T_{ПЛ} - T_{\Phi}) = \frac{Q_{\Phi}}{K_O^{ПЛ}} - \frac{Q_{\Phi}}{K_O^{\Phi}}, \quad (2.18.),$$

де $Q_{ПЛ}$ та Q_{Φ} – плановий та фактичний обсяг реалізованої продукції, грн.;

$T_{ПЛ}$ та T_{Φ} – планова та фактична тривалість одного оборту, дн.

$K_O^{ПЛ}$ та K_O^{Φ} – плановий та фактичний коефіцієнт обертання оборотних засобів.

Коефіцієнт співвідношення темпів росту об'єму виробництва та матеріальних витрат (K_I)

$$K_I = \frac{I_Q}{I_{OC}}, \quad (2.19.)$$

де I_Q – індекс виробництва;

I_{OC} – індекс вартості оборотних засобів.

$$I_Q = \frac{Q_{ПЛ}}{Q_{\Phi}}, \quad (2.20.)$$

де $Q_{ПЛ}$ – плановий об'єм виробництва, грн. або шт.;

Q_{Φ} – фактичний об'єм виробництва, грн. або шт.

$$I_{OC} = \frac{OC_{ПЛ}}{OC_{\Phi}}, \quad (2.21.)$$

де $OC_{ПЛ}$ – планова вартість оборотних засобів, грн.;

OC_{Φ} – фактична вартість оборотних засобів, грн.

І. ВАРІАНТИ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ВИКОНАННЯ ПРАКТИЧНОЇ РОБОТИ

Завдання:

- за вихідними даними розрахувати показники використання обігових коштів;
- зробити висновки відносно розрахованих показників.

ВИХІДНІ ДАНІ:

№	Об'єм виробництва, тис. грн.			Вартість обігових коштів, тис. грн.		
	1999	2000	2001	1999	2000	2001
1	19800	20000	19900	6000	6100	6200
2	17800	17900	17700	7200	7200	7400
3	20600	20500	20550	6500	6600	6650
4	18200	18400	18500	5460	5780	5630
5	21000	21000	23000	5400	5500	5600
6	20500	19800	20000	4000	4300	4220
7	22500	23000	23200	6400	6450	6450
8	19400	19000	18600	4900	4680	4680
9	22560	22500	22800	2300	2600	2480
10	16900	17000	17100	1800	1860	1864
11	18300	18350	18000	2346	2342	2340
12	15630	16200	15800	6400	6450	6400
13	18920	18900	18950	2650	2660	2665
14	16500	16600	16540	2345	2350	2350
15	18645	18600	18720	1380	1390	2000
16	18960	19100	19000	6000	6100	6200
17	13580	13400	13620	7200	7200	7400
18	16890	17020	17000	6500	6600	6650
19	17560	17800	17850	5460	5780	5630
20	18540	18540	18500	5400	5500	5600
21	23560	23540	23600	4000	4300	4220
22	24100	24000	24250	6400	6450	6450
23	20165	20100	20200	4900	4680	4680
24	20680	20640	20800	2300	2600	2480
25	19700	19750	19000	1800	1860	1864
26	19230	19000	19500	2346	2342	2340
27	18450	18600	18800	6400	6450	6400
28	18350	18600	18350	2650	2660	2665
29	16430	16450	16400	2345	2350	2350
30	19670	19700	19820	1380	1390	2000

II. ВАРІАНТИ ЗАДАЧ ДЛЯ РОЗВ'ЯЗАННЯ

Варіант 1.

1. У звітному році приватне підприємство "Берізка" реалізувало продукції на загальну суму 1200 тис. грн. при середньорічній вартості оборотних коштів 800 тис. грн. У наступному році передбачене збільшення обсягу реалізації продукції на 8%. Коефіцієнт оборотності оборотних коштів повинний збільшитися на 20%. Визначити потребу підприємства в оборотних коштах для наступного року.
2. Визначити суму чи вивільнення або додаткового залучення оборотних коштів у результаті зміни їхньої оборотності по наступним даним:

Показники	план	факт
Середньорічна вартість оборотних коштів	68,4	?
Реалізація продукції за рік	759,0	740,0
Тривалість одного обороту	?	-0,8

3. Визначити норматив оборотних коштів у виробничих запасах основних матеріалів і напівфабрикатів, якщо відповідно до плану в четвертому кварталі розрахункового року повинне бути випущено виробів ВДО-15 - 200 шт. Час на прийом і складування матеріалів - 1 день.

Показник	Вид матеріалу	
	РКП-350	СЛ-120
Норма витрат на ВДО-15, кг	100	10
Договірна ціна, грн./т	80	180
Інтервал між поставаннями, дн.	20	60
Транспортний запас, дн.	5	5

Варіант 2.

1. Визначити процент збільшення обсягу реалізації продукції та відносне вивірення обігових засобів за рахунок прискорення їх оборотності у звітному році відносно показників попереднього року на малому підприємстві „Інтек”, якщо відомі наступні дані про діяльність підприємства:

- в попередньому році тривалість одного оберту оборотних засобів складала 32 дні, а у звітному вона скоротилася на 18%;

- середньорічна вартість оборотних засобів в попередньому році склала 46 тис. грн., а у звітному вона зросла на 18%.

2. Очікується, що в поточному році обсяг реалізації продукції підприємства при нормальній роботі повинний скласти 200 млн. грн., а середня вартість оборотних нормованих засобів - 50 млн. грн. Визначити кількість оборотів і тривалість одного обороту оборотних коштів підприємства.

3. Визначити показники використання оборотних коштів за планом і фактом, якщо відомо:

<i>Показники, тис. грн.</i>	<i>план</i>	<i>факт</i>
Середньорічна вартість оборотних коштів	5730	5400
Обсяг реалізації продукції	63000	64800

Які витрати понесе підприємство по збереженню виробничих запасів металовиробів на орендованих площах, якщо збереження одностороннього запасу оцінюється в 110 тис. грн. Планова річна потреба підприємства в металовиробах 100 тис. грн. На розвантаження і складування в середньому потрібно один день. Транспортний запас складає 4 дні, а середній інтервал постачань - 90 днів. Підготовка до виробництва матеріалу не передбачена.

Варіант 3.

1. Підприємству „Форум” необхідно вивільнити 18 тис. грн. обігових засобів за рахунок їх прискорення для вкладення їх на умовах короткотермінового кредитування у розвиток своєї філії. Визначити, на скільки має зменшитися тривалість одного обороту обігових коштів, якщо при незмінному обсязі реалізації продукції 1058 тис. грн. планова вартість оборотних засобів склала 269,4 тис. грн.

2. По прогнозних розрахунках фірма, що випускає товари народного споживання, повинна була реалізувати продукції на загальну суму 1200 тис. грн. при наявності оборотних коштів на 150 тис. грн. Фактично при наявності тих же оборотних коштів фірма змогла реалізувати продукції на суму 1320 тис. грн. Визначити зміну тривалості одного обороту оборотних коштів фірми та їх відносне вивільнення.

3. Визначити норму запасу в днях і норматив оборотних коштів підприємства, якщо на основі маркетингової інформації передбачена наступна схема забезпечення виробництва:

<i>Вид матеріалів</i>	<i>Планова річна потреба, тис. грн.</i>	<i>Транспортний запас, дн.</i>	<i>Середній інтервал між поставками, дн.</i>
Труби	300	2	60
Металовироби	100	4	90

Виробнича програма для четвертого кварталу планованого року складає 30% річний. На розвантаження і складування матеріалів у середньому потрібно один день. Час підготовки до виробництва не планується. Страховий запас приймається в розмірі 50% поточного.

Варіант 4.

1. У звітному році мале підприємство "Автосервіс" надало послуг на суму 100 тис. грн. При цьому середньорічна сума оборотних коштів склала 8340 грн. При наявності незадоволеного попиту на автопослуги підприємство в наступному році планує збільшити обсяг робіт на 12%, а оборотність оборотних коштів прискорити на 16%. Визначити майбутню потребу малого підприємства в оборотних коштах та суми їх вивільнення.

2. На підприємстві "Зоря" обсяг реалізованої продукції в минулому році склав 350 тис. грн. У планованому році передбачається збільшення обсягу випуску продукції на 30% при скороченні тривалості обороту на 5 днів. У звітному році вартість нормованих оборотних коштів склала 36 тис. грн. Визначити зміну коефіцієнта оборотності і можливу суму економії оборотних коштів на підприємстві.

3. Визначити норму запасу в днях і норматив оборотних коштів у виробничих запасах, якщо на основі маркетингової інформації передбачена наступна схема забезпечення виробництва:

<i>Вид матеріалу</i>	<i>Планова річна потреба, тис. грн.</i>	<i>Транспортний запас, дн.</i>	<i>Середній інтервал між поставками, дн.</i>
Лиття чавунне	200	2	30
Прокат чорних металів	30	3	22

На розвантаження і складування матеріалів у середньому потрібно один день. Час підготовки до виробництва не планується. Страховий запас приймається в розмірі 50% поточного.

Варіант 5.

1. Протягом звітного року акціонерне товариство "КІП" виробило і реалізувало товарної продукції на 900 тис. грн. Середньорічна вартість оборотних коштів склала 180 тис. грн. У наступному розрахунковому році обсяг реалізації планується збільшити на 14%. Крім того, розроблені організаційно-технічні заходи щодо підвищення ефективності виробництва дозволять скоротити тривалість обороту оборотних коштів на 12 днів. На основі приведених даних розрахувати показники оборотності оборотних коштів АТ "КІП", а також можливу суму економії оборотних коштів завдяки зазначеним організаційно-технічним заходам.

2. На малому підприємстві "Ака" у 2000р. обсяг реалізованої продукції склав 6150 тис. грн. при середньорічній вартості оборотних коштів 1100 тис. грн. У 2001р. було заплановано реалізувати продукції на суму 6300 тис. грн. при вартості оборотних коштів 1225 тис. грн., а фактично було реалізовано продукції на 6950 тис. грн. при оборотних коштах на 1300 тис. грн. Визначити коефіцієнти оборотності і тривалість обороту оборотних коштів, зробити висновки щодо динаміки їхньої зміни та відносного вивільнення.

3. Визначити норму запасу в днях і норматив оборотних коштів у виробничих запасах, якщо на основі маркетингової інформації передбачена наступна схема забезпечення виробництва:

<i>Вид матеріалу</i>	<i>Планова річна потреба, тис. грн.</i>	<i>Транспортний запас, дн.</i>	<i>Середній інтервал між поставками, дн.</i>
Лиття чавунне	200	2	30
Прокат чорних металів	30	3	22

На розвантаження і складування матеріалів у середньому потрібно один день. Час підготовки до виробництва не планується. Страховий запас приймається в розмірі 50% поточного.

Варіант 6.

1. Розрахувати середньорічну вартість оборотних коштів по виробничих підрозділах і акціонерному товариству в цілому, якщо маються наступні дані:

Виробничий підрозділ	Фактичний обсяг реалізації, тис. грн.	Тривалість обороту оборотних коштів, дн.	
		планова	фактична
Головне підприємство	28850	24	20
Нікопольська філія	8600	30	26
Маріупольська філія	6550	32	36

Зробити висновки щодо роботи підприємства в цілому і його підрозділів.

2. За звітний рік на підприємстві "Омель" реалізовано продукції на 880 тис. грн. при середньорічній вартості оборотних коштів 100 тис. грн. У плановому році передбачається збільшити обсяг реалізації до 1,2 млн. грн. зі збільшенням нормативу оборотних коштів до 120 тис. грн. Визначити показники оборотності оборотних коштів у звітному і плановому періоді, а також суми їх абсолютного та відносного вивільнення для підприємства "Омель".

3. Визначити норматив оборотних коштів у виробничих запасах основних матеріалів і напівфабрикатів, якщо відповідно до плану в четвертому кварталі розрахункового року повинне бути випущено виробів ВДО-16 - 50 шт. Час на прийом і складування матеріалів - 1 день.

Показник	Вид матеріалу	
	РКП-360	СЛ-150
Норма витрат на ВДО-16, кг	150	50
Договірна ціна, грн./т	50	1000
Інтервал між поставаннями, дн.	30	90
Транспортний запас, дн.	—	10

Варіант 7.

1. Мале підприємство "Сяйво" у звітному році очікувало реалізувати товарної продукції на суму 1500 тис. грн. при наявності оборотних коштів на 300 тис. грн. З переходом на ринкові умови господарювання підприємство зробило реструктуризацію виробництва, що дозволило скоротити тривалість одного обороту

оборотних коштів на 27 днів. Визначити кількість оборотів оборотних коштів і заплановану тривалість одного обороту, а також суму можливої економії.

2. У звітному році на приватному підприємстві "Веселка" реалізовано товарної продукції на суму 20 тис. грн. Середньорічна вартість оборотних коштів 4700 грн. Визначити можливий випуск продукції в наступному році і можливій сумі економії при незмінному обсязі оборотних коштів і скороченні на 14 днів тривалості одного їхнього обороту.

3. По підприємству "Рель" на планований період з оборотними коштами склалася наступна ситуація: загальна потреба основних матеріалів по річному кошторисі витрат на виробництво 4752 тис. грн.; витрати часу на вантажно-розвантажувальні роботи, доставку і складування однієї партії 2 дні; середній час технологічної підготовки 1,5 дня. Визначити загальну норму запасу основних матеріалів на рік для підприємства "Рель".

Варіант 8.

1. У 2001р. приватне підприємство "Березань" зробило і продало через власний магазин продукції на суму 160 тис. грн. при середньорічній вартості оборотних коштів 12 тис. грн. У 2002р. передбачається збільшення продажів підприємства на 12,5%, а тривалість одного обороту оборотних коштів скоротити на 12 днів. На основі приведених даних визначити показники оборотності оборотних коштів оборотних коштів та суми можливого вивільнення коштів.

2. У попередньому році фірма виконала ремонтні роботи на загальну суму 240 тис. грн. Середньорічна вартість оборотних коштів склала 20 тис. грн. У наступному році прогнозується збільшити обсяг робіт на 60 тис. грн. Впровадження організаційно-технічних мір дасть можливість скоротити тривалість одного обороту оборотних коштів на 10%. Визначити показники оборотності, порівняти їхній і зробити висновки.

3. Розрахувати норматив виробничих запасів конструкційного матеріалу СМ-030 у натуральному і вартісному вираженні, якщо відповідно до виробничої програми підприємства споживання матеріалу складає 4680т у рік, середній інтервал між поставаннями 30 днів. На підготовку матеріалу для використання у виробничому

процесі іде 2 дні, а час, затрачуваний на доставку матеріалу від постачальника на підприємство, складає 6 днів. Договірна ціна 1т матеріалу - 780 грн.

Варіант 9.

1. По прогнозних розрахунках фірма, що випускає товари народного споживання, повинна була реалізувати продукції на загальну суму 1200 тис. грн. при наявності оборотних коштів на 150 тис. грн. Фактично при наявності тих же оборотних коштів фірма змогла реалізувати продукції на суму 1320 тис. грн. Визначити зміну тривалості одного обороту оборотних коштів фірми та суму їх можливого вивільнення.
2. У звітному році підприємство запланувало виготовити товарної продукції на суму 110 тис. грн. фактично обсяг реалізації за рік зріс в порівнянні з плановим рівнем на 3,2%. Середньорічна вартість нормованих оборотних засобів запланована в розмірі 2 тис. грн., а фактично склала 1,7 тис. грн. Встановити суму вивільнення оборотних засобів через прискорення їх оборотності.
3. Визначити потребу підприємства в чорному металі, якщо період поставки 20 днів, а оформлення зриву поставки 4 дні. Річний випуск продукції складає 22 одиниці. Чиста вага заготовки 535 кг. На доставку матеріалів на склади підприємства витрачається 5 днів, а на розвантаження та складування – пів дня.

Варіант 10.

1. Визначити на скільки відсотків зміниться тривалість обороту оборотних засобів в плановому році за рахунок прискорення їх оборотності якщо відомо, що в базовому році реалізовано продукції на суму 12,5 млн. грн. В плановому році намічено збільшити обсяг реалізації на 10%, а середня вартість оборотних засобів має зменшитися на 1%, що становить 140 тис. грн.
2. Обчислити суму вивільнення оборотних засобів і величину прискорення їх оборотності у звітному році внаслідок скорочення тривалості виробничого циклу виробів на 20%. Обсяг реалізованої продукції становив 2880 тис. грн., загальна вартість оборотних засобів 240 тис. грн.

3. Визначити норматив оборотних засобів у незавершеному виробництві, якщо протягом року буде виготовлено 264 вироби собівартістю 1240грн./шт. На початку циклу виготовлення продукції, тривалість якого 41 день, витрачається 210 грн.

Варіант 11.

1. Встановити зміну величини оборотних засобів підприємства за звітний рік в порівнянні з планом, викликану збільшенням обсягу реалізованої продукції і прискоренням оборотності оборотних засобів. Обсяг реалізованої продукції запланований в сумі 10790 тис. грн., а по звіту склав 12500 тис. грн., вартість нормованих оборотних засобів по плану рівна 2158 тис. грн., по звіту – 2250 тис. грн.

2. Визначити зміну суми оборотних засобів через прискорення або уповільнення їх обертання, якщо згідно з планом підприємство у звітному році повинно було виготовити та реалізувати продукції на суму 124 тис. грн., а за фактом обсяг реалізації склав 128 тис. грн. Середньорічна вартість оборотних коштів за звітний рік склала 36 тис. грн.

3. Визначити норму запасу підприємства в незавершеному виробництві, якщо протягом року буде виготовлено 340 виробів собівартістю 620 грн./од. На початку виготовлення продукції було витрачено 100 грн. Тривалість циклу виготовлення продукції 45 днів.

Варіант 12.

1. Визначити абсолютне вивільнення оборотних засобів на підприємстві „Акая”, якщо відносне вивільнення за звітний рік склало 4800 грн., а тривалість одного обороту скоротилася на 12% відносно планового показника, що становив 42 дні.

2. Визначити відносне вивільнення обігових коштів за звітний рік на підприємстві „Алькатрас”, якщо відомо, що абсолютне вивільнення обігових коштів відносно попереднього року склало 18,2 тис. грн., а їх середньорічна вартість у звітному зменшилась на 8% відносно попереднього року. Кількість обертів оборотних засобів у попередньому році складала 4 обороти, а у звітному вона збільшилась на 40%.

3. Визначити норматив оборотних засобів у незавершеному виробництві, якщо виробнича собівартість виробу по плановій калькуляції 2000 грн./од. (в тому числі початкові вкладення в основні матеріали та комплектуючі – 1200 грн./од.). Тривалість виробничого циклу 20 робочих днів, а річний план випуску продукції 8 тис. од.

Варіант 13.

1. Визначити, на скільки відсотків збільшиться (зменшиться) річна кількість обертів оборотних засобів підприємства „АКА”, якщо тривалість одного обороту скоротиться на 28,6% при плановому показнику 90 днів.
2. Визначити сума якого вивільнення оборотних засобів за рахунок прискорення їх оборотності більше: абсолютного чи відносного. За планом передбачено скорочення тривалості одного обороту відносно факту попереднього року на 5 днів, що складе 37 днів. Обсяг реалізації продукції за фактом попереднього року склав 320427 грн., а в наступному році планується збільшити реалізацію на 7%.
3. Встановити величину виробничих запасів, якщо відомо, що на один день витрачається 8,5 т сировини, ціна 1т якого 8 тис. грн. Сировина доставляється на підприємство кожні 20 днів, тривалість транспортування 3 дні, підготовчий запас – 5 днів, страховий – половина поточного запасу в днях.

Варіант 14.

1. Визначити, на яку суму можна збільшити план реалізованої продукції при такій же сумі оборотних засобів, якщо в результаті впровадження поточного методу виробництва тривалість одного обороту скоротилась на 10 днів. По плану завод повинен реалізувати продукції на 28 млн. грн. при середньорічній вартості оборотних засобів 7 млн. грн.
2. Середньорічна вартість оборотних засобів на підприємстві у звітному році склала 958 тис. грн., а обсяг реалізованої продукції 1560 тис. грн. Як повинен змінитися коефіцієнт оборотності, як що в плановому році передбачається збільшення обсягу реалізованої продукції на 15%, а вартості оборотних засобів на 10%.

3. Визначити абсолютне та відносне вивільнення оборотних засобів через прискорення їх оборту, а також відсоток зростання обсягів реалізації за звітний рік на підприємстві „Альма”, якщо відомі наступні дані:

плановий обсяг реалізації мав становити 860 тис. грн.;

- планова тривалість одного оборту обігових коштів складала 34 дня;
- фактично тривалість одного оборту обігових коштів скоротилася на 3 дні.

Варіант 15.

1. Розрахувати норматив оборотних засобів у виробничих запасах у базовому і плановому роках, якщо річний обсяг виробництва у базовому періоді склав 120 тис. грн., а в плановому році передбачається її зростання на 10%. Норма витрат матеріалів на один виріб у базовому році складає 80 грн./од. виробу. Зниження норми витрат матеріалів у плановому році передбачається в розмірі 5%. Норма виробничих запасів в днях складає 15.

2. Визначити, на яку можна збільшити план реалізованої продукції при такій же сумі оборотних засобів, якщо в результаті впровадження поточного методу виробництва тривалість одного обороту скоротилась на 10 днів. По плану завод повинен реалізувати продукції на 28 млн. грн., при середньорічному залишку нормованих оборотних засобів 7 млн. грн.

3. Визначити показники оборотності оборотних засобів підприємства, якщо відомо, що обсяг реалізованої продукції склав за рік 5670 тис. грн., а середньорічна вартість оборотних засобів 394 тис. грн.